Nos Nicolaus Krosnowski Dei et Apostolicae
Sedis gratia Archi Episcopus Leopoliensis Abbatiae Czervinensis
Perpetuus Administrator. Nicolaus Comes ab Ostrorog Po-
cillator Regni Buscensis Rohatensis et Garuolien. Capitaneus
Martianus Witoski Scholasticus Gnesnensis. Albertus Mias-
konski Succamerarius Terrae Leopoliensis, Adamus Kos Cano-
nicus Kielcensis Secretarii Sacrae Regiae Maiestatis, et Ioannes
Wydzga Subiudex Terrae Leopoliensis ad infrascripta peragen-
da partim à Sacra Regia Maiestate Commissarii designati, partim
per Partes infranominatas in Arbitros electi notum testamurque
praesentibus Literis nostris facimus. Exhibita nobis esse Decreta
Sacrae Regiae Maiestatis infrascripta bina authentica Veraque
manu Illustrissimi Cancellarii Regni propria subscripta, et sigillo
Maioris Cancellariae Regni communita, sana, salua, ac illaesa.
Quorum Series de Verbo ad Verbum sequitur huiusmodi.

Tenor Vnius Decreti S. R. Mtis

Vladislaus Quartus Dei gratia Rex Poloniae Magnus Dux
Lithuaniae Russiae Prussiae Masouiae Samogitiae Livoniae Smo-
lenscie Czerniechouiaeque Nec non Suecorum Gottorum Vanda-
lorumque haereditarius REX.

Significamus praesentibus Lris nris quorum interest Vniversis et
singulis Citatos fuisse ad Nos et Iudicium Nrûm Lris Citationis
nrae Honoratos Iwaszkonem Stephanowic, Christophorum Zachnowic

172

Christophorum Piotronic, Joannem Krzystophowic Kasian dictum Christophorum Bernatowic alias Janowicz Gabrielem Kaprinowic Armenos Leopolienses Seniores, aliosq adhaerentes illorum, et quos causa praesens concernit quorum nomina licet hic expressa non sunt pro expressis tamen haberi Volumus de Officijs causa infrascripta ac bonis ipsorum generaliter omnibus. Ad instantiam Honoratorum Gregorij Dertukasowic et Joannis Warteresowic Armenorum Leopoliens ibidem Seniorum Actorum. Ideo Quia illi motu proprio sine scitu et consensu Actorum modernorum, et aliorum Seniorum Acta Spiritualia Regestra publica et Sigillum Nationis Armenicae Iwasskowi Stephanowic Seniori impossessionato et in Collegio iuniori postposito et omisso contra iura et morem antiquum Seniore Primario, tradiderunt. Item ad acta Spiritualia Armenicalia incompetenter sine scitu Actorum et aliorum Armenorum Seniorum Ubi tantummodo Testamenta Pacta dotalitia, aliiq actus forum Spirituale concernentes peraguntur ingrossantur et suscipiuntur) obligationes Inscriptiones Evictiones, Protestationes, Plenipotentias, et caeteros quosuis Actus faciunt ac suscipiunt, et sub sigillo ac nomine publico extradunt, licet actus tales nonnisi coram Aduocato Ordinario et Senioribus Armenorum Actisq publicis Praetorianis Iudicij Ciuilis Armenorum locum iuxta iura Armenicalia habeant. debita Varijs Creditoribus sine consensu Actorum et aliorum Seniorum atq Nationis Armenicae, priuata potius quam publica negotia promouentes contraxerunt, et tam Actores quam et publicum nomen totius Nationis Armenicae obligant. Membranas praeterea publico Nomine Omnium Seniorum et Nationis certis personis in termino Specificandis

ficandis dederunt, Vigore quarum etiam innocentes, et super obligationes non consentientes, praecipue Actorem modernum Joannem Warteresowic et Christophorum Bernatowic aliosq in Termino specificandos Variis in Locis et Praecipue Varsaviae Jarlowiciis et Jaroslaviae in Jus Creditores evocabant, et ad solutionem stringebant, quo facto ad damna maxima et diminutionem Crediti, ob eiusmodi illorum ausum adducti sunt. Contributiones seu Collectas ipsimet privata authoritate sine scitu et consensu Actorum ac aliorum Seniorum Nationis totius sub praetextu Religionis promovendae, et Ecclesiarum a Rndo Episcopo recuperandarum constituerunt, et exegerunt, exactasq pro arbitrio suo nescitur quo distribuerunt et distraxerunt, distributarum Vero rationes non reddiderunt, iisdemq Contributionibus Actores onerarunt, et pro retentis nulliter praetensis onerare. Licet eiusmodi Contributiones Voluntarias et gratuitas non Vero coactivas fuerint intenderunt, prout onerant, ipsimet Vero ad contributiones eiusmodi nihil contulerunt, Summas Ecclesiasticas ad pia opera assignatas et legatas, neq deposita pupillaria in Sequestro publico Seniorum Armenorum existentia ausu privato sine consensu Actorum et aliorum Seniorum Nationis totius receperunt et distraxerunt Partis et tot collectis seu Contributionibus Summis Ecclesiasticis, depositis pupillaribus, et debitis Variis Creditoribus Contractis, causa Religionis et Ecclesiarum cum Rndo Epo Armenicali Licet media iusta et modos faciles ac efficaces habuerunt, temere propter privatos respectus et exigendas collectas indebitas non pacificarunt, imò consulto rem piam et diu desideratam impediverunt, adeò Vt Natio sine Ecclesiis et Pastore tanto tempore

173

Viuat, et mortui non habeant Vbi sepeliantur. Electiones in locum defunctorum Seniorum iuxta iura Armenicalia et consuetudinem antiquam per Vota et suffragia Vnius Vocis non expediunt, sed soli priuatim in domibus priuatis fecerunt, et comparata Electione ad locum Electioni assignatum Venire solent, suosq Consanguineos et minus habiles consulendo priuatis suis factionibus et conspirationibus eligunt, Duos Seniores impossessionatos contra Iura Vtlt Iwasskonem Stephanowic et Christophorum Zachnowic nec non Gabrielem et Christophorum Kapusiowiczowo antea Vnitos, nunc Vero dis Vnitos et in Religione Variantes dissensionum et dismembrationum inter Seniores et Nationem occasionem praebentes litiumq infinitarum et collectarum cum eneruatione et ruina Nationis. Promotores et Directores interesse retinent et patiuntur. Sessiones in causis publicum nomen afficien et concernen soli inordinate cum acclamationibus inauditis contentionibus inhonestis et opprobriis tumultuarie cum suis adhaerentibus peragunt et pro arbitrio suo quodcunq Volunt faciunt et constituunt cum magno praeiudicio aliorum Seniorum et Nationis Collegas suas ad Sessiones et Consultationes temere à multo tempore propter suos priuatos respectus et factiones in Contemptum Actorum et aliorum Seniorum non Vocant nec obdestinant, eosdemq inhonesto animo ignominiandi et infamandi multoties tractarunt et contra ipsos Protestationes famosas fecerunt, in honore et bonis praesertim Vnum Actorum Vtlt Joannem Warteresowic per diffamationes et traductiones suas laeserunt et occasiones damnorum dederunt Ad cassationem et reuocationem donus bonorum omnium per Gnosum Christophorum Serebkowic Nationi ex mera liberalitate.

talia facta ac recognita occasionem ob ingratitudinem et damna
per nonnullos ipsorum in termino specificata illata dederunt. Legatum
olim Nicolai Auedikonic Ecclesiae Armenicali asignatum rescitur
quo converterunt et distraxerunt. Demum Summam mille aureorum
Hungaricalium quasi per Decentem Actorum Patris Joannis Wartez
resonic legatum sibi mentaliter in actis suis Spiritualibus contra
literam Testamenti adscripserunt, aliaque in damnum et praejudi
cium Actorum aliorumque Seniorum ac totius Nationis grava
minosa ipsis deducenda fecerunt, facientes Praemissa in enerva
tionem iurium Articulorum et Privilegiorum, tum Decretorum
nrorum praejudicium tam Actorum quam aliorum Seniorum et
totius Nationis Armenicae necnon damnum maximum, quod sibi
Actores contra ipsos ad Sexaginta millia florenorum polonicalium
alii vero Seniores et Natio Armenicalis respectu publici damni
ad Summam Ducentorum Millium floren. polon. taxant, vel
prout Judicium nrum decernet, ad Videndum limitum et authen.
ipsos contra metas Officiorum suorum excessisse exindeque poenas
ex arbitrio nro irrogandas incidisse adinveniri, easdemque super
personis et bonis ipsorum extendi, permissaque indebite et incon
petenter ac confuse peragi solita, ad Ordinem iuxta Jura et
Articula Armenicales reduci. Acta Spiritualia et Regestra
publica sigillumque restitui. Actus quovis obligationum Inscrip
tionum Protestationum Manifestationum et alios quosvis
cassari, et ex actis expungi. Ecclesiasticas Summas legata et de
posita pupillaria, tum et Variam pecuniam per ipsos receptam
necnon Contributiones per ipsos civitati Laudatas et exactas re
stitui, de contributionibus publicis per ipsos exactis calculationem

174

fieri et rationem dari Praetensam quasi retentionem Collectarum
seu contributionum uti Voluntariarum et gratuitarum per ipsos
non posse exigi et quocunque modo ratione earundem quasi retenta-
rum tam Joannem Warteresowic quam alios turbari et mole-
stari in damnisque supra taxatis ipsos condemnari, ac alia pro
causae huius exigentia contra ipsos statui et sententiari, alias
prout Citatio ipsa praemissa omnia in se prolixius et copio-
sius complectitur et enarrat. In termino itaque hodierno
ex eadem Citatione ad praesens legitime incidente et huiusque con-
tinuato Partibus suprascriptis. Actorea nempe Gregorio Der-
tikasowic Joanne Wartersowic personaliter et cum Nobili
Joanne Domagalic. Citata vero per Honoratos Christophorum
Zachnowic Christophorum Iwasikowic alias Lyskowic Christo-
phorum Becnalowic alias Janowicz Gabrielem Kaprusiowic
Seniores Armen. Leopolien. tum et Christophorum Kaprusiowic
Syndicum suo et aliorum Seniorum ac suorum adhaerentium
Armen. Leopolien. eo nomine agentes Una cum Nobili Martino
Swierzynski Plenipotentes suos coram nobis et Judicio Nostro
comparen. eumque terminum attentan. et in controversias suas
ab Utrinque iure mediante descendentibus. Et Actorea quidem
ex Citatione sua contra Citatos proponen. iuxtaque contenta illius iu-
ris iisdem decerni affectante. In contrarium Citata incompetentes
esse Actores in omnibus punctis siquidem duo duntaxat Actores
non possunt nomine aliorum Seniorum et Communitatis agere qui
non sunt in Citatione nominati cum quod Actores moderni ex Acto-
rate Citatorum ac totius Communitatis convenientur excipientibus
liberosque se Uti ab Actoribus incompetentibus pronunciari affectan.

E converso

E converso Actoribus idipsum rationibus suis refutantibus.
Nos cum Consiliarys et Jurisperitis nris post partium
controversias et disceptationes eo attento. Quandoquidem Actores
prosequuntur et agunt pro privatis et communibus iniuriis, easq
Vindicant, quod iuxta iura et praeiudicata nra licitum est, idcirco
quoad puncta Citationis omnia Competentibus Actoribus adinventis
Citatis in causa hac procedere mandavimus. Cum vero Conventi in
Procedendo incompetentiam actionis in omnibus punctis Citationis
Actoreae parti obycerent. Et Primo quidem Quo ad primum Pun-
ctum Citationis se iuxta iura et Privilegia Nationi Armenicae Leo-
polien. concessa gerere allegarent dilationemq ad producenda Privi-
legia concessa sibi affectarent. In Secundo vero puncto Actores
nihil probare. In tertio autem ratione debitorum Variis Creditoribq
sine consensu Actorum et aliorum Seniorum contractorum, tum et
in aliis punctis ex rationibus suis incompetentem esse actionem in-
ferrent, seq ab actione eadem tanquam incompetenti et impetitione
Actorum liberari peterent. In oppositum Actores competentiam
actionis deducentes Quo ad primum punctum semper ex antiquo id
observatum fuisse, ut sigillum penes Seniorem Armenorum iuratum
et possessionatum asservetur replicarent, atq Inquisitores ad oia
puncta Citationis sua deputari, Visionemq Librorum Actorum Spi-
ritualium Regestrorum et aliorum Iurium decerni urgerent et pe-
terent. Nos cum iisdem Consiliariis et Jurisperitis
nostris exceptis partium ambarum controversiis allegationibq
et defensis, ysq mature et accurate perpensis eo considerato
Quoniam Actores causam partim iuris partim facti punctatim
contra Citatos moverunt, quae in certis punctis sine productione

Jurium Privilegiorum Decretorum Regestrorumq publicorum Na-
tionis Armenicae per Partes allegatorum, in aliis vero sine Revisione
ac inspectione Actorum Spiritualium Regestrorum perceptorum et ex
pensarum calculationem, item et sine inquisitione documentis et pro
bationibus sufficientibus cognosci decidi et determinari nullatenus po
test. Proinde non descenden' in cognitionem competentis actionis, pro
cavendoq ne aliquid praeiudiciosum parti alterutri statuatur, melio
ris informationis nostrae gratia certos Commissarios seu Inquisitores
nostros eo loci dan' et deputan' esse duximus, uti quidem Venerabiles
Martianum Witeski Scholasticum Gnesnensem Adamum Kos Ca-
nonicum Kielcensem Secretarios nostros, et Gnosos Albertum
Miaskonski Succamerarium Leopolien' et Joannem Wydzga Subiu
dicem Terrestrem Leopolien' damus et deputamus Mandantes eisdem
Quatenus feria tertia post festum S. Michaelis proxima quae erit
die prima Octobris anno currenti Millesimo Sexcentesimo Quadra
gesimo Septimo Partibus tamen per Bedellum Civitatis Leopolien'
ante avisatis et obdestinatis ad castrum inferius Civitatis nrae Leo
polien' descendant et conveniant, ibidemq Unius absentia non obstante
de Omnibus punctis in Citatione expressis Videlicet Verum de Iure Privi
legiis et Usu antiquo. Acta Spiritualia Regestra Publica et Sigil
lum Nationis Armenicae non nisi primario Seniori et Possessiona
to Armeno post decessum alterius Primary Senioris, an vero poster
iori ac Iuniori etsi non possessionato modo fuerit per omnes Senio
res concorditer electus competant et tradi debeant. Deinde qui
actus, obligationes recognitiones et Contractus iuxta eadem Iura
et Privilegia ad acta Spiritualia Armenicalia, qui vero ad
Acta saecularia Praetoriana Privilegiata Armenicalia pertineant
ac suscipi

ac suscipe et convocare soliti sint, eosq[ue] exprimant, et Verum Seniores Citati contra expressum eorundem Iurium et Privilegiorum tenorem Actus contractus obligationes et recognitiones ad eadem Acta spiritualia Armenicalia susceperint, et sub sigillo Nationis publico cum quales quantos et quibus personis extradiderint specificent eaq[ue] omnia puncta exprimant. Praeterea de debitis obligationib[us] membranis per Citatos Creditoribus Variis nomine publico Nationis datis, et ratione evocationis Armenorum certorum ad eiusmodi Membranas obligationes Variis in locis aliisq[ue] circumstantiis ad eiusmodi puncta spectantibus tam ex hominibus fide dignis istius rei notitiam habentibus depositiones suas iuramento comprobaturis quam aliis quibuscunque probationibus per omnes iuris et facti circumstantias diligenter et fideliter inquirant, inspiciant et indagent. Quo ad Vero Proventus et Contributiones seu collectas à multo tempore quasi per Citatos constitutas et de facto exactas atq[ue] distributas attinet, in hoc puncto inprimis competentiam et necessitatem eiusmodi contributionum, post modum distributionem earum ordinatam et necessariam pro bono publico solo, pro iurib[us] et Privilegiis promovend[is] necessitateq[ue] totius Communitatis Armenicae Leopolien[sis] considerent et cognoscant, distinctionemq[ue] inter Contributiones debitas ac Privilegiatas et inter collectas Voluntarias et gratuitas Armenorum praesertim in causa Religionis et Ecclesiarum contra V[enera]bilem Episcopum Armenorum Unitum Ultro et benevole datas per Citatos receptas distributas ac distractas, et pro retentis praeteritis et in futurum per eosdem Citatos ab Uno ex Actoribus nimirum Joanne Warteresowic indebite praetensis faciant et exprimant. De Perceptis nihilominus con-

caba

176

tributionibus omnibus tam gratuitis quam ordinariis calculos et rationes exacte et sigillatim à Citatis percipiant. Regestra Armenica lia publica revideant et inspiciant. De ipsis etiam Citatis an contu lerint ad eiusmodi contributiones aliquid pro suo interesse inquirant. Item quoq de summis Ecclesiasticis, legatis piis et depositis pupil laribus. Vltra proventus Ordinarios ac collectas et debita contracta perceptis et distractis per Conventos diligenter et sedulo investigent et indagent. In aliis denique Citationis punctis omnibus praescripti. Vero de modo pacificationis causa Religionis et Ecclesiarum Ar menicalium cum Rndo Episcopo Armen. Leopolien. intercedentis, tum ratione Electionum in locum Seniorum defunctorum, Seniorum impos sessionatorum contra Iura in collegio residentium incivili sedit sorum et istius dismembrationis atque dissensionis Authorum hinc inde infinitarum cum ruina Nationis promotorum, Sessionum publicarum consultationum inordinate privatim et cumulatione cum praeiudicio aliorum Seniorum et Nationis expeditione Acto rum modernorum et aliorum ad Sessiones non Vocationis eosdemque per Protestationes seu libellos famosos diffamationis et inhone ste Vbique tractationis. De Authoribus ingratitudinis et dam norum Dno Christophoro Serebkowic illatorum, et exinde cas sationis et revocationis donationis bonorum Nationi Armenicae ex mera liberalitate causa mortis factae. De legatis Aviedikowicz pia intentione assignatis. Demum respectu Mille au reorum Hungaricalium quasi per Parentem Vnius Actoris Jo annis Warterosowic legatorum in Actis Spiritualibus Arme nicalibus adscriptorum, aliorumque punctorum Omnium in Libello seu Citatione Actorum expressorum, Iuriumque et documentorum causam praesentem quomodocunque concernentium ab Vtraque parte coram

ipsis in suis originalibus producendorum ac allegandorum dili=
genter ac fideliter per omnes Iuris probationes inquirant inda=
gent cognoscant, et salvis utriusq[ue] partis defensis ac benefitijs
Iuris, prout iuris est, tum et appellatione non nisi à definitiua
Sententia seu Decreto Vim illius habente parti laesae ad Nos
Iudiciumq[ue] Nostrum admissa) quod iuris et aequitatis fuerit
decidant et determinent. Quae omnia rite peracta, quomodo ipsis
conspecta cognita et comprobata fuerint scripto suo concipiant, et ad
Nos Iudiciumq[ue] nostrum, Inquisitionem quidem Rotulo in occluso, Sen
tentiam Vero suam in aperta forma transmittant. Nos Vero tum de-
mum id quod iuris et iustitiae fuerit in causa statuemus ac de-
cernemus. Quam in rem Partibus praefatis terminum iterum coram
Nobis et Iudicio nostro comparen[di] Vlterioremq[ue] nostram Sententiam
et decisionem in ea causa audien[dam] in quatuor Septimanis post per
actam eandem Inquisitionem seu Commissionem uel non computan[do]
praefigimus & assignamus et conseruamus peremptorium. Interim
autem ne Citati sub hac pendentia Litis quicquam contra Actores et
Nationem totam Armenicam attentent, nullasq[ue] Contributiones praeter
illas quae communi Sp[ectabi]lis Magistratus et Omnium Ordinum Ciui
tatis, nec non Omnium Seniorum ac totius Nationis Armenicae
Leopolien[sis] consensu laudatae fuerint, statuant et easdem exigant
eosdemq[ue] quouismodo aggrauare et poenis sub aliquo praetextu
innodare debitaq[ue] nomine publico contrahere audeant. Imò qua-
tenus Vtraeq[ue] partes pacifice sese ab Vtrinq[ue] gerant, et odia ac dis
sensiones omnes postponant ad decisionem Vsq[ue] finalem nostram
seruari sub poenis iuris arbitrariis praecipimus et inhibemus prae-
senti Decreto Nostro ad praemissa mediante. In Cuius rei fidem
praesentibus sigillum Regni est appressum. Datum Varsauiae feria
tertia post festum Sanctorum Philippi et Iacobi Apostolorum

Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Quadragesimo Septimo Regnorum nostrorum Poloniae XV Sueciae XVI

Georgius Ossolinski Cancellarius Regni Supremus. Philippus Hutcinus S. R. M. Secretarius et Notarius. Relatio Illmi Domini Georgy a Tęczyn Ossolinski Supremi Cancellarii Regni Lubomlen' Adrelen' Rycen' etc Capitanei. Locus sigilli maioris Cancellariae Regni

Tenor alterius Decreti S. R. Mtis

Vladislaus Quartus Dei gratia Rex Poloniae Magnus Dux Lithuaniae, Russiae Prussiae Masoviae, Samogitiae Livoniae, Smolensciae Czernichouiaeque. Nec non Suecorum Gottorum Vandalorumque Haereditarius REX.

Significamus praesentibus literis nris quorum interest Vniversis et singulis Citatum fuisse ad Nos et Iudicium Nostrum literis Citoriis nrae Famatum Ioannem Warterysonie Armenorum Civitatis nrae Leopolien' Seniorem, ex eodem Officio causa in proscripta, persona bonisque ipsius generaliter omnibus ad instantiam Seniorum totiusque Communitatis Armen' Civitatis nrae Leopolien' ideo. Quia ille nulla habita ratione Offizy sui supraescripti ac iuramenti super idem Officium praestiti, Vigore cuius Iura et Privilegia praedictis Actoribus ac toti Communitati Armeniae à Serenissimis Antecessoribus nris securitia sacrosancte tueri, debitamque obedientiam ac reverentiam Magistratui praestare tenetur, nihilominus ille existens eiusdem Officii sui immemor quinimo eidem contraveniendo praefatos Actores Vdlit Seniores in publica residentia ausus est non tantum Verbis contumeliosis et ignominiosis afficere, verum insuper iisdem alias integrae fidei famaeque semper intactae Viris periuria et Violationem depositorum iniuste indebite et illegitime in publico Consessu obycere prout de facto obiecit. Ad hoc

hoc Communitatem contra eosdem Seniores ad resistentiam et
inobedientiam concitat et inducit, qui ducto suo contra Seniores
cum tumultu insurgunt inuehuntur, et minas superaddere solent
Conuenticula priuata in domo priuata sine scitu quinimo in
Contemptum Seniorum contra Iura et Priuilegia Nationi Ar=
meniae per Serenissimos Antecessores nros benigne concessa et
per Nos confirmata indicit et exercet, in iisdemq priuatis Con=
uenticulis suis Communitatem persuasione sua eo attrahit, Vt
superioritate et Iurisdictione Seniorum excussa, ab eisdem Se=
cessionem faciant, sibi Vero adhaereant, et in refractaria temeritate
seu potius rebellione persistant, Iaroslauiae inclusione debiti certi
per totam Communitatem et Seniores eiusdem coniunctim exsoluen
di ille Officio suo adiectis Variis cum contemptu Nationis Ar=
meniae contra Seniores exprobationibus publice renunciauit
Insuper Actores Variis modis coram diuersae conditionis hominibus, tam
Nationis Armeniae quam et aliis calumniose traducit bonamq famam
ipsorum carpit Protectionibus Magnatum potentiorum personarum contra
Iura Armenis seruientia, ad contemptus et Verbera iis Sympatriotis in
ferenda abutitur quinimo subordinat, uti quidem hoi ipsum Famato
Iwaszkoni Stephanowic et Christophori Zachnowic ignominiose concussit
sua subordinatione illicite praestitit. Contributiones publicas pro bono
publico promouendo et pro totius Communitatis Armeniae Leopoliensis
necessitate per Seniores Armenos et totam Communitatem laudatas iuxta
tenorem Priuilegiorum et Sacro Sanctorum Regiorum Rescriptorum
pendere Vna cum aliis temere renuit, Vti quidem á quindecim annis
easdem Contributiones non exsoluit, quin et alios ab iisdem pendendis
auocat seu abstrahit, Similiter et alia debita onera ferenda, ut pote
in excipiendis nobis tempore Aduentus Nostri tum et Officialibus Regni
pro dignitate cuiusuis praestandis Honorariis se non teneri ambitiose

praesumit, neq; eadem ferre Vult, quin et non nullos ex Communitate in partem suam pertrahendo, ab ysdem praestandis abduxit. Deniq; Summas per Actores Lucratas et ipsis ac Communitati Decretis Nostris adiudicatas indebitis arrestis innodat, uti quidem innodavit, et ne ipsis extraderentur impediuit, aliasq; plurimas iniurias in protestationibus specificatas intulit et infert. Faciendo praemissa in contrarium Officii et evocationis suae, tum et in convulsionem Iurium ac Privilegiorum Nationi Armenicae Leopolien: servientium. Actorumq; summum Praeiudicium ac grave detrimentum, quod sibi contra ipsum non tangendo Summas Vigore Contributionum et aliorum onerum publicorum per ipsum retentis, seorsiue Vero Regestro liquidandis taxant et aestimant ad Summam Centum millium Marcarum Polonicalium damniq; totidem, vel prout Iudicium Nostrum decernet. Ad Videndum nimirum et audien: ipsum ratione Officii sui indebite gesti, tum et obedientiae Magistratui non praestitae, quinimo rebellionis causatae poenis nostris arbitrariis subiacere adinveniri, ad restitutionem honoris integritatis et bonae famae Actorum per ipsum laesae teneri per Iudicium Nostrum decerni ad recompensam iniuriarum vratium ipsi probandarum sententia nostra stringi. Contributionum per ipsum et ex occasione sui hactenus retentarum exsnurc et in posterum solutionem ipsi et suis Assecliis iniungi, atq; in damnis supra taxatis condemnari, aliaq; pro qualitate delictorum et excessuum per eundem quasi commissorum statui et sentenciari Citatione ipsa de praemissis Luculentius in se obloquente et edisserente. In termino itaq; hodierno. Ex eadem Citatione ad praesens legitime incidente et huc usq; continuato. Partibus praememoratis. Actorea tempore Senioribus Armenorum et Communitate Armenicali per Honoratum Christophorum Zachnowic

Gabrielem Kapcusionic, Christophorum Bernatowic alias Janowic
et Christophorum Iwankowic alias Tyskowic Seniores, tum et Chri
stophorum Kapcusionic Syndicum Armenorum, suo et aliorum
Seniorum, ac totius Nationis Armenicalis nominibus agentes
Vna cum Nobili Martino Swierzynski. Citata Vero Videlicet Jo
anne Wartecesowic personaliter et cum Nobili Ioanne Domagalic
coram Nobis et Judicio Nostro comparen' eumq; terminum obten
tan'. Et in controversias suas ab Vtrinq; Iure mediante descenden'.
Et Actorea quidem ex Citatione sua contra Citatum proponen', iux
taq; contenta eiusdem decerni petente. In oppositum Citato forum
praesens excipiente, seq; tanquam personam privatam et actionibus
privatis ad forum suum competens primae instantiae, cui prius in
cumbit Causae et actionis praesentis cognitio remitti efflagitante,
Actoresq; ipsos in omnibus punctis actionis quas moverunt, tanq̄
Judices induaci debent. Forumq; praesens habent pro competenti
allegante. Ex adverso Actoribus id ipsum rationibus suis replican
tibus. Nos cum Consiliarys et Jurisperitis Nostris Partis
Vtriusq; Controversys allegationibus et deffensis exauditis ysq; probe
discussis ac perpensis. Quod attinet Primum, ratione iniuriarum
Verbalium praetensarum, Secundum intuitu quasi rebellionis cau
satae. Tertium respectu Conventiculorum assertorum. Quartum ra
tione acsi contra Seniores cuiusdam exprobationis et Officy renun
tiationis. Quintum ratione quasi traductionis calumniosae Actorum
modernorum. Eo attento. Quoniam omnia puncta praetacta ex Vi
Decretorum Nostrorum et Ordinis inter Magistratum totamq; Com
munitatem Civitatis nostrae Leopolien' et eandem Nationem Ar
menicam in foro suo competenti Privilegiato Composito Vdlt coram
Proconsule Consulibus Advocato Ordinario et Scabinis Judicy
Civilis Leopoliensis Catholicis iure mediante cognosci et decidi
debeant

179

debeant. Ideo Citatum modernum Forum coram Nobis et Judicio nostro in Omnibus punctis supra expressis ad praesens non habere adinuenimus, eundemq; Conuentum Joannem Warteresonie à Foro praesenti praeuie fecimus liberum et pronunciamus. Causam vero eandem in Omnibus sex punctis supraspecificatis, saluis omnibus beneficijs et defensis de iure Vtriq; Parti seruientibus prout Juris erit citra tamen detentionem et Captiuationem Citati moderni rei de Omni Securitate authoritate Nostra procidemus cognoscendū et appellatione nonnisi à definitiua Sententia seu Decreto Vim illius habente, prout et in quantum de iure ad Nos et Judicium Nostrum admissa, decidendam ad illud idem Judicium Priuilegiatum Compositum Leopoliense in termino dum Pars partem legitime aditauerit remittimus. Quod autē concernit Septimum punctum Propositionis Actorum nempe ratione iniurias priuatas ac si Iwaszkoni Stephanonie et Christophoro Zachnonie Senioribus Armenorum illatas. Quandoquidem actio haec est Priuatorum Idcirco inhaerendo Decreto nostro inter Iwaszkonem Stephanonie Actorem et Joannem Warteresonie Citatum non ita pridem Varsauiae feria Secunda post Dominicam Judica Passionis proxima Anno currenti lato, Citatum Joannem Warteresonie ad praesens coram Nobis et Judicio Nostro Forum non habere adinuenimus. Vtq; ydem Iwaszko Stephanonie et Christophorus Zachnonie in foro fori si Voluerint ratione eiusdem Priuati contra Citatum agant decreuimus. Quo ad Vero Contributiones publicas pro bono publico et Priuilegijs totius Nationis Armenicae promouendis constitutas per Citatum quasi retentas et solui debitas aliaq puncta in Propositione Actorum expressa, quae ciuiliter obyciuntur. Licet quidem horum cognitio et decisio ad eosdem Actores tanquam Seniores Nationis Armenicae inter Priuatas personas eiusdem

dem Nationis iuxta Iura et Privilegia ac Ordinationes eius
dem Nationis, tum et Varia Praeiudicata Nostra spectent et per
tineant nihilominus tamen quoniam modernos Actores in causa
sua propria Iudices esse Iura prohibent Proinde in omnibus
illis Punctis Actionem Civilem concernentibus Conventum Ioannem
Warteresonic coram Nobis et Iudicio nostro forum habere de
cernimus et statuimus. Et quoniam Decretum nostrum sub
actu diei hodiernae ex actoratu moderni Citati et Gregorij Dertu
kasronic inter ipsos atq Actores modernos ex solenni Partium con
troversia respectu certarum differentiarum et praetensionum tum
et Contributionum ac retentarum pronunc per Actores modernos prae
tensarum intercessit. Quo certos Commissarios seu Inquisitores no:
stros Vt Dobo Venerabiles Martianum Witriski Scholasticum Prae
znensem, Adamum Kis Canonicum Vielensem Secretarios Nostros
et Generosos Albertum Miaskonski Succamerarium Leopolien et
Ioannem Wydzga Subiudicem Terrae Leopoliensis ad cognoscendas
et considerandas praetensiones ac differentias tum et necessitates eius
modi Contributionum, simulq ad audiendas rationes distributio
num, cum distinctione et Limitatione certa ex parte Citati. Quo ad
Voluntarias et gratuitas collectas in causa Religionis et Ecclesia
rum contra Reverendum Episcopum Armenorum Vittum facta, ali
asq hoc in passu circumstantias salvis Omnibus defensis et bene
ficiis Iuris Vtriq Parti de Iure servientibus inquirendas declima
et deputavimus. Eapropter inhaerendo totaliter Decreto eiusmodi
Causam hoc in Puncto Contributionum et Retentarum Praetensarum
aliisq punctis actionem Civilem concernentibus ad eosdem Commis
sarios seu Inquisitores nostros Vna cum Partibus ipsis remitten
dam esse censuimus, uti quidem remittimus. Causamq Praesentem

Actorum cum Actione Citati moderni. Quo ad contributiones aliaq Puncta Civilia coadunamus et coniungimus atq iisdem Commissa riis seu Inquisitoribus Nostris causam hanc in punctis praeexpressis prout iuris erit cognoscendi, et (appellatione nonnisi à definitiva Sententia seu Decreto vim illius habente ad Nos Iudiciumq Nostrum Parti laesae prout de iure admissa) decidendi, omniaq alia prout in eodem Decreto nostro ex Actoratu Citati moderni die hodierna lato expressa faciendi ac determinandi facultatem et authoritatem omnimodam concedimus ac impartimur praesentis Decreti nostri Vigore. In cuius rei fidem praesentibus Sigillum Regni est appressum. Datum Varsaviae feria Tertia pridie Festi Sanctorum Philippi et Jacobi Apostolorum Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Quadragesimo Septimo. Regnorum Nostrorum Poloniae Decimo quinto Sueciae vero Decimo Sexto Anno. Georgius Ossolinski Cancellarius Regni Supremus. Philippus Muttinus Sacrae Regiae Maiestatis Secretarius et Notarius. Relatio Illustrissimi Domini a Tenczyn Ossolinski Supremi Regni Cancellary Lubomlensis Adelensis Rzeczycensis etc. Capitanei. Locus sigilli Maioris Cancellariae Regni.

Post quae Decreta Sacrae Regiae Maiestatis modo suprascripto exhibita, et publice lecta, coram nobis comparentes personaliter Partes supraspecificatae Videlicet Honorati Gregorius Derlukasowic et Joannes Warteresowic Seniores Armenorum Leopolien. Actores ab Una, atq Iwasko Stephanowic Christophorus Zachnowic Christophorus Piotrowic, Joannes Krzysztophowic Kassian dictus Christophorus Bernatowic alias Janowic, Gabriel Kapcusiowic Christophorus Iwaszkowic Vulgo Lyskowic Seniores itidem Armenorum Leopoliensium aliiq adhaerentes ex Natione Armenica illorum Citati parte ab altera. Cum primum libero ac benevolo consensu

ab Vtrinq, accedente in Arbitros causae suae nos elegissent ac nominas
sent, omniaq; puncta in Decretis Sacrae Regiae Maiestatis supra inser
tis contenta, Cognitioni, decisioni, ac Sententiae nostrae arbitrali, lite
bus renunciando commisissent, atq; sigillatim de Omnibus et singulis
punctis, ijsdem in controversias varias descendentes secum, Iura Pri
vilegia Decreta Priora, Articulos tum et Consuetudines antiquas
Regestra Probationes, deductiones, rationesq; suas coram nobis pro
duxissent ac intulissent. Nos tandem Partis Vtriusq; Iuribus
Privilegiis Articulis Armenicalibus, Decretis Sacrae Regiae Ma
iestatis Regestris probe revisis ac intellectis, Rationibus autem, de
ductionibus aliisq; documentis Omnibus serio perpensis et exami
natis, expediendo deliberationem nostram praehabitam, ad singula
Puncta Decretis Sacrae Regiae Maiestatis expressa per Partes coram
nobis proposita, talem nostram Sententiam Arbitralem pronuntiavi
mus. Et Primum Ex Actocatu praefati Ioannis Warterysowic
Quantum attinet Electionem Primariorum Seniorum, Sigil
li Nationis Armenicae Privilegiorum Actorumq; Spiritualium
asservationem. Quandoquidem ex Vsu antiquo Privilegyjsq; prae
sertim vero Decreto Serenissimi Sigismundi Augusti Regis Po
loniae et aliis patet. Acta et Regestra publica in loco publico
Officii dicto semper asservata fuisse, tum ex Processu Iudiciari
rio Nationis Armenicae alias Porządku Prawnego Ormianskie
go colligitur. Ex duodecim Senioribus bene possessionatis debere
eligi duos, qui curam sigilli sibi concrediti habeant. Cum vero
praetensi loco illo praeallegato destituti sunt, qui Archivum
praedictis Actis et Publicis Regestris praebeat, nec sigillum
penes duos Electos Vigore Praedicti Iuris reperiatur. Ideo
Actorem non temere egisse quia bonum Regimen et Ordinem

hoc in passu providere studuit. Citatis Vero cum hactenus ob Varias difficultates et Iuris aspectus publica eo nomine sancita, et ordinem observare non possent, probavi Liberos eosdem fecimus. Ita tamen ut in posterum Acta et Regestra more antiquo in Loco publico Huc dicto per illos asservuntur, quem locum quia protunc in Possessione sua non habent Seniores. Sacrae Regiae Maiestati quam extius supplicabunt Ut pro Clementia sua Regia vel antiquum Huc, authoritate sua Regia illis restituere mandet, vel alium interim locum pro asservandis praenominatis Actis et Publicis Regestris commodum indulgere ac singulari Privilegio concedere dignetur.

Quod Vero attinet sigillum ad eius curam quamprimum ex numero Duodecim Seniorum duos eligere, ac eiusmodi Electionem secundum praescriptum Processus Iudiciary, alias Porzadku Sądowego singulis annis celebrare in posterum tenebuntur, Veo tamen praecustodito, Ut Viri graves, boni publici amantes ac bene possessionati ad hoc munus eligantur, qui in residentijs publicis iuxta Seniem Electionis suae in Senioratum loca sibi competentia occupabunt. Quodsi ita casus aliquando ferret ut ambo quorum fidei committeretur hocce sigillum ante decursum anni Vita functi ex hac Luce decesserint, vel alteruter eorum decesserit, tunc non expectato solito electionis tempore in Sex Septimanis ad eligendos alios quibus concederetur sigillū succedent ac singulare pro anticipanda eiusmodi Electione Privilegium à Sacra Regia Maiestate obtinebunt. Cum Vero plerique ad praesens Nationis Armeniae homines erga Sacram Ecclesiam Catholicam Romanam Variis opinionibus distrahantur, Pro

de

de quamdiu in eadem Varietate Sentiendi de Religione permanserint tum ad sigillum Vnus, quam ad Senioratum Sex Viri Ecclesiae Catholicae Romanae de facto reconciliati eligi debebunt, qui pari numero cum aliis in Judiciis Spirituali et Civili Armenicalibus residebunt nisi aliter absentia horum à Civitate faciendum suaserit. Et quoniam ad bonum Ordinem Nationis pertinet, Vt Communitas Nationis eiusdem ad instar Civitatis Leopolien. selectos Viros habeat Qui Vna cum Senioribus bonum publicum Nationis suae procurent et ne aliquid Jura immunitatesque illorum detrimenti patiantur provideant. Proinde hic eadem Natio Armenicalis Duodecim Viros probos et bene possessionatos, Sex quidem Ecclesiae Sanctae Romanae reconciliatos, alios Vero Sex è medio sui imposterum eliget Qui simul cum Senioribus Res Nationis suae tractabunt, ac de contributionibus statuent, idque ad normam Quadraginta Virorum Civitatis Leopolien. Iuribus tamen Civitatis eiusdem in nullo derogando immo per Omnia salvis permanentibus. Qui quidem Viri Duodecim per Seniores Legitime destinati ad locum publicum Cius dictum convenire. Ibidemque cum Senioribus qui similiter Omnes non nisi Vere infirmis aut à Civitate hac absentibus exceptis) consultationibus publicis adesse tenebuntur. Consiliaque de rebus Nationem suam spectantibus inire debebunt. Quicunque autem sive Seniorum sive duodecim Virorum Legitime ob destinatus Consultationibus huiusmodi intercesse neglexerint, tunc absentia illius non obstante praesentes ex pluralitate Votorum concludere poterunt. Contra absentes Vero Manifestationem et Relationem Famuli sui Jurati Actis Civilibus Armenicalibus intimabunt

Quantum attinet Acta Spiritualia Armenicalia. Quoniam

182

niam sub hoc statu turbulento Nationis Armenicæ Acta quoq;
Spiritualia Armenicalia perturbari contigit. Idcirco inhærendo
Antiquis Iuribus et Consuetudinibus longo Usu approbatis, iuxta
quas Actis Spiritualibus Armenicalibus, nonnisi causæ meræ
Spirituales Ordinemq; Spiritualem concernentes, nec non Testa=
menta Armenorum, cum et Pacta dotalitia inseri debuerant
Quatenus quicquid sub hoc tempus turbulentum Actis ysdem
præter causas supradictas, nominatim autem quicquid ante et
sub hac dissensione Partium bonæ famæ honoriq; alterius nor
cuum connotatum reperiri potuerit, ut ex Actis ysdem expurgant
eliminentq; quicquid Vero Vim perpetuitatis ut pote Contra=
ctus habuerint, ad Acta Civilia Armenicalia transportent ac
transferant. Imposterum autem contra Iura Privilegia et
Decreta priora Causas Iudicys Civilis competentes Actis suis Spi
ritualibus insinuare, sub pœnis infrascriptis non præsument

Quod spectat modum debitorum super Recognitio
nes nomine publico Nationis Armenicalis contrahendorum
Quandoquidem Pars Conventa tempore anteacto Recognitiones
nonnullas manu tantum Notary sui (qui nonnisi Instrumen=
tis publicis ex actis suis emanatis nomen suum apponere moris
habuit) subscriptas super debita eiusmodi dederat. Eapropter
de prædictis quidem eandem Partem Citatam liberam ad præ
sens pronuntiamus. Imposterum autem quotiescunq; Recognitio
nes eiusmodi super debita nomine publico Nationis contracta
conficere Voluerint, eas tam Seniores quam duodecim Viri, quicunq;
præsentes interfuerint, consensumq; suum ad præmissa præbuerint
subscribere debebunt. In quibus omnibus pluralitas suffragio
orum

orum praevalebit neq; absentes Locum contradicendi praemissis
amplius habebunt.

Quantum Exactiones Distributionesq; Contributionum
concernit. Quoniam sub hoc motu Nationis Armenicae hoc quoq;
incommodum Nationi evenit, Ut assiduis Contributionibus
attenuetur, adeo ut neq; modum ordinemq; legitimum exigen=
darum contributionum habere poterat, quinimo quisq; ex ar=
bitrio et beneplacito suo easdem conferebat. Deniq; neq; calculi
distributionum ob assidua dissidia Nationis huiusq; ordi=
narie expediti sunt, Proinde Actorem in hoc puncto non temere
egisse decernimus. Et quia uti potissima portio Contributionum
eiusmodi per praedefunctos nonnullos Seniores exacta et expensa est
ita per modernos Seniores in publicas necessitates non in pri=
vatos Usus prout necessitas horum turbulentorum temporum
ferebat erogata est. Ideo in praemissis Citatos ad praesens Liberos
facimus. Inposterum autem ne dationes aut Collectas
aliquas summis pecuniariis aut mercibus (uti antedictis tempo=
ribus a Mille florenis grossos quindecim exigebant) imponere
aut pretia Rerum in praejudicium Ultimorum Consumentium
modo quovis aggravare praesumant, immo vero Ut Collectas eiusmodi
ex aequo et bono iuxta Consuetudines antiquas et conscientiam suae
iustis conferantur, iniungimus Itatamen quotiescunq; Contribu=
tionum huiusmodi occasio inciderit, ut Seniores cum duodecim
Viris necessitatem Contributionum pro solo bono publico Natio=
nis laudandarum perpendant. Quicquid vero Seniores

cum

183

cum duodecim Viris vel maior Pars eorum hoc in passu concluserint omnes Nationis Armenicae homines onera istius modi ferre debebunt. Quae tamen Omnia secundum Decreta Privilegiaq Serenissimorum Regum Poloniae pro exigentia rei statuentur ac distribuentur. Porro ad exigendas et distribuendas tales Contributiones duos Exactores è medio Seniorum, et duos de numero duodecim Virorum probatae fidei sufficienter possessionatos eosq Juratos eligent. Qui quidem Exactores Contributiones eiusmodi emovebunt, atq, uti Ratio boni publici postulaverit, cum scitu Seniorum, et Consensu Duodecim Virorum expendent, expedito Vero negotio Exactores quidem Collectarum Summarum ac Expensarum Internunty Vero Nationis seu Missionary ad tractanda negotia publica deputati Summarum per se receptarum ac distributarum tam reliquis Senioribus quam duodecim Viris calculum scripto conceptum, ac Regestra sua reddere erunt adstricti. Quae quidem Regestra cum Calculo, post quam approbata fuerint sub scripta manibus Seniorum ac Duodecim Virorum propter liquidationem Summarum perceptarum ac expositarum faciendam in Archivio Nationis reposita reservabuntur. Exactores Vero ac Internunty quietationes publicas rectae suae Administrationis obtinebunt. Et quoniam Exactores rebus suis domesticis tempore Exactionis impediti consulere adeo non poterunt, Proinde à solutione Contributionum illarum quas exigent in recompensam operae publicae ac sedulitatis, Liberi permanebunt.

Caeterum Quoniam maxima ex parte Contributiones praeteritae, intuitu recuperationis Ecclesiarum Armenicalium indictae, nullo Vigore Juris exigi poterant, quin imo Libero arbitrio

arbitrio et zelo cuiusq committebantur. Quapropter Contri-
butiones istiusmodi non debitas sed potius gratuitas ac Volun-
tarias fuisse adinvenimus, neq in posterum quenquam ex Natione
Armenica ad Exactiones similes pendendas stringi et cogi posse
decernimus.

Quoad Summas Pupillares et Deposita, attento
Quoniam deductum est nonnullas Summas huiusmodi et depo-
sita pupillaria assecuratione Communitatis intercedente per
Seniores Armenorum in rem ac Necessitatem publicam conversa
esse. Ideo quicquid si de publica intercedente ex Summis talibus
receptum apparuerit, Communitas Armenica ex contributionibus
publicis refundere tenebitur. In posterum Vero Quod si quis-
piam pupillorum Tutoribus Legitimis vel Inscriptis destitutus
fuerit, tunc Seniores ex Natione Armenica Unum vel Duos Tu-
tores idoneos, Possessionatos, ac omni Exceptione maiores pupillis
eiusmodi authoritate sua quantocius assignabunt. Qui quidem
Tutores Inventario Officioso ac fideli praemisso, tam pupillos
in educationem Institutionemq, quam Bona pupillaria inven-
tata in administrationem suam accipient, atq ita bonis pupilla-
ribus disponent, eaq in meliorem conditionem convertent, ^
quinimmo Quoniam Bona pupillaria non debent esse sterilia
ea in Usum fructum quam optime poterunt collocabunt, atq in
Officio Tutellae fidelis iuxta praescriptum legum publicarum
procedent. Bonis illorum tanquam pignoribus pupillis suis
semper obligatis permanentibus, calculo quoq rectae administra-
tionis tutellae cui competierit de iure salvo.

Quod spectat Summas Ecclesiasticas seu ad pia opera legatas

^ ut Pupilli Bonaq illorum indemnia permaneant,

in hoc Puncto talem Ordinationem instituimus Primum Seniores cum duodecim Viris communicatis consiliis. Duos Provisores è Communitate Armenicali Viros fidei probatae et sufficientis possessionis eligent Qui Vna cum Senioribus et Presbiteris ritus Armenici Summis Ecclesiasticis ad pios Vsus legatis, aut alio quovis modo collatis disponent ac dispensabunt, Seniores Vero soli sine ijsdem Provisoribus et Consensu Communitatis Armenicalis nullam habebunt facultatem Summas istiusmodi disponendi, vel eas ad Vsus alios quam quisq legasset multominus proprios aut privatos applicandi.

Porro ijdem Provisores de Summis ijsdem per se expensis et expositis eorum Senioribus et duodecim Viris, (praesertim sub defectu praesenti Officij Spiritualis Armenicalis) rationes ac Calculos quotannis ponent ac facient, atq ijdem ratione dispensationis ac dispositionis Summarum respondere ac satisfacere tenebuntur.

Quantum Spectat mille aureos Vngaricales Testamento olim Simonis Wartecsonic Parentis Vnius Actoris adiectos, considerato Quoniam Vltra mille aureos in Testamento eiusdem nominatos, alios mille aureos errore Actis Spiritualibus Armenicalibus adscriptos esse, in praeiudicium Vltimae Voluntatis Testatoris deductum est, Proinde à Solutione eorundem mille aureorum taliter adscriptorum Actorem liberum facimus. Caeterum ad solutionem Vnius mille aureorum Testamento eodem expressorum, iuxta obloquentiam eiusdem Testamenti Valegitime conditi; et per Sacram Regiam Maiestatem approbati eundem Actorem teneri debere Adinvenimus.

Et quoniam

Et quoniam sub hoc tempore Nationis turbulento Urgentibus necessitatibus publicis Legata quoque pia extra intentionem Testatorum erogarda sunt Insuper et Aes alienum nomine publico contractum est, atque uti Regestris publicis evidenter deductum est Legata pia eiusmodi in Rem Usumque publicum Nationis distributa Summam Octo Millium florenorum polonicalium efficiunt. Proinde ex hac ratione Ut Summam eandem Legatorum modo supra expresso liquidatorum tota Communitas Nationis Armenicalis intra Septennium reponat, aliaque debita publica per Deputatos ex Senioribus et Communitate liquidata et mutuo consensu et adinventione acceptata persolvant adinvenimus: idque in toto se ad Regestrum de Unanimi Sententia eo nomine conscriptum referendo.

Porro Debita per privatos Armenos apud Nationem Armenicalem praetensa et coram nobis liquidata, seorsivo Regestro manibus nostris subscripto connotavimus Ut que iuxta Aloquentiam eiusdem Regestri emoneantur, ac per Communitatem Nationis Armenicalis Creditoribus ibidem specificatis persolvantur iniunximus. Quia Vero ex submissione aliorum exterorum Armenorum in Regno hoc degentium manifeste apparet illos quoque ad collationem Contributionum Sumptuum impensarumque huiusmodi se obligasse. Nos Vero a Sacra Regia Maiestate hac in parte aliquid statuendi determinandique nihil in Commissis habentes, tum quia ad causam praesentem ydem adstricti non sunt, Ideirco de eiusmodi sumptibus ac impensis, ratione quarum submissiones obligationesque ex mutuo Consensu benevole intercesserunt, salvam actionem Communitati Armenicali Leopoliensi contra alios Armenos

185

in Regno hoc existentes, prout de iure competerent in foro fori reservavimus.

Postmodum Citatis Senioribus suprapositis iuxta Decretum Sacrae Regiae Maiestatis ex Advocatu eorundem Latum et superius insertum, contra memoratum Joannem Wartercsonic in causa infrascripta Convenientum, Puncta sua infrascripta proponentibus. Varysq probationibus deducentibus. In oppositum vero praefato Joanne Wartercsonic eadem refellente, atq Varia documenta pro parte sua inferente. Nos post partium Controversias et deductiones ab Vtrinq illatas talem Sententiam nostram arbitralem protulimus

Et quidem quod Spectat Primum Punctum ratione Verborum ignominiosorum, reputationemq Actorum laedentium, praeterquè periury ac Depositorum Violatorum per Citatum obiectionis. Deinde secundum, quasi Nationis Armenicae ad rebellionem et seditionem incitationis. Necnon Sectarum intrutu Conventiculo rum privatorum inductionis in illisq Communitatis Armenicalis a Senioribus ad defectionem et secessionem solicitationis eo in consultecationem accepto. Quoniam has obiectiones suas in praemissis punctis contentas Seniores contra Citatum nonnisi in Protestationibus suis per se coram se ad Acta Spiritualia Armenicalia intergum partis ad praemissa non citatae incompetenter intimatas (quas alias in Judicio Curili Composito, Vbi Citatus ratione praemissarum obiectionum ex Vi Decreti Sacrae Regiae Maiestatis suprascripti conveniendus erat) probant Deinde iniurias eiusmodi Verbales ex contentionibus simultaneis non tam animo accendi quam ex calore iracundiae Verba Verbis Ulciscendi mutuo et ad invicem processisse deprehendimus

tendimus. Ratione quarum Variis Processibus Compositionibus Inductis, pro nunc civiliter indictis Partibus satisfactum esse constitit. Deinde Conventicula Privata non in praejudicium Jurium Armenicalium ad rebellionem causandam, Verum per modum Cuiusdam Fraternitatis alias etiam frequentari solitas ad dationes benevolas instituta fuisse cognovimus. Idcirco Actores quidem non temere litem movisse. Conventum Vero post tantum lapsum temporis productum in recenti facto neque accusatum neque ad poenas convictum de praemissis accusari non posse decrevimus, Verum liberum de plano pronuntiamus.

Quantum attinet exprobrationem contumeliosam et Officii Senioratus renunciationem Citato obiectam. Quando quidem ex Decreto in Nundinis Jaroslaviensibus Occasione certi debiti prolato, nec non Reprotestatione Actis insinuata, Attestationeque hominum fide dignorum Conventum nihil in contumeliam Actorum egisse, neque Officio Senioratus sui Unquam renuntiasse manifeste elicitur. Eapropter Actores quidem ob Testimonia quorundam per illos in hoc puncto producta non temere egisse Citatum Vero penitus Liberum pronuntiamus

Quod spectat Contributiones publicas pro Bono publico atque Juribus Nationis Armenicae promovendis constitutas per Citatum quasi a Quindecim annis retentas, et solvi debitas. Eo perpenso. Quoniam Actores suprascriptas Contributiones eiusmodi quasi retentas non nisi Vigore Protestationum suarum coram Actis suis Spiritualibus incompetenter factarum a Citato praetendant, huiusque autem per totum lapsum anteacti temporis nulla Unquam Officiosa

186

ac legitima Taxa Citati Bonorum ex qua debita quota tam Contributionum per Citatum pendendarum, quam inde retentorum elici possit, intercessit. Deinde cum clare deducatur Annis retro omnibus, apud gentem Armenam Usum moremq[ue] fuisse, ut quilibet Armenus Bona sua ad eiusmodi Contributiones pendendas beneuole estimaret et taxaret, et rursum eidem beneuolis taxationi et estimationi suae pro arbitrio suo, sine Ulla pro retentis impetitione, ac sine ullis eiusmodi Protestationibus responderet. Praeterea ex generali Regestrorum Armenicalium computatione et liquidatione Omnes Contributiones Quindecim Annorum proxime exactorum Uniuersae Nationis Armenicae, non nisi ad Summam Quinquaginta quinq[ue] Millium Centum Octuaginta Septem florenorum polonicalium, et grossorum Octo cum medio ascendisse, ad eamq[ue] Summam Citatum modernum solum (Regestris Armenicalibus expresse id enarrantibus) Septimam partem, nimirum Octo mille Centum Sexaginta Duos florenos et grossos Viginti de suo peculio pro parte sua contulisse manifeste euincitur.

Insuper Ultra Contributionem alia seorsiua eaq[ue] notabiliori Summa rationes publicas Armenorum eundem Citatum beneuole iuuisse constat. Proinde tam ab actio repraesenti quam Retentorum praetensa restitutione eundem Citatum de plano liberum pronuntiamus, hoc adiecto Ut in posterum Contributiones publicas modo supra expresso cum duodecim Viris Laudatas idem Citatus cum aliis pendat

Quod vero attinet Honoraria per Citatum quasi denegata. Quoniam ex Regestris noviter repertis quis sub motu Nationis praesenti per incommoda temporum interciderant contrarium sufficienter probatum est. Idcirco et ab hoc puncto Citatum Liberum facimus. Actores vero qui Protestationibus Maiorum suorum quamvis incompetenter connotatis inhaerendo in Ius eundem Citatum de praemissis evocarunt De Honorariis autem quasi non exsolutis ob defectum Regestrorum informari sufficienter hucusque nequebant, Ideo illos quoque in Utroque puncto non temere egisse advinuerimus.

Caeterum quoniam ex occasione Litis praesentis Variis dissensiones animorumque motus et odia exarserunt. Proin de Ulterioribus dissidiis ac simultatibus partium obviando. Paci autem ac tranquillitati consulendo. Quatenus Seniores pacifice secum Vivant. Iudicia ac Consultationes publicas modeste ac decenter peragant, ad easque tam sese Videlicet Seniores Omnes, quam Duodecim Viros, nemine quoad fieri poterit praeterito Ubi opus fuerit convocent. In Iudiciis autem et Consessibus publicis a Verbis iniuriosis Scommaticis, multo magis honori cuiuslibet nocivis abstineant, quinimo parate Regestra publica tractent, et nihil in posterum in praeiudicium damnumque Nationis suae, iustitia ipsa et Iure suo Decretisque talium contentis innovent, et potissimum autem Communitatis suae iustam rationem habeant illamque paterno amore prosequantur, neque quenquam Ullo praetextu aut colore occasione Litis praesentis

187

inter se Vindictas, in ius pertrahant, aut alio modo Vlcis-cantur sub poenis arbitrarijs, ita quod si aliquis illorum in praemissis deliquerit, extunc ad cuiusuis instantiam in Iudicium Ciuile Armenicale adcitatus et in obiectis legitime conuictus, iuxta qualitatem delicti poenis ar-bitrarijs punietur, salua appellatione eidem ad Iudicia Sacrae Regiae Maiestatis non nisi à definitiua Sententia respectu poenarum ex arbitrio decernendarum, quae Summam trecentorum florenorum polonicalium excederent manente.

Similiter Vt Communitas Nationis Armenicalis Se-niores debito honore prosequatur, atque eisdem iuxta Prae-scriptum Iurium Articulorum Decretorumque Nationis suae pareat, idque sub poenis perinde Vt supra definitum est arbitrarijs, salua itidem appellatione, quo ad poenas huiusmodi arbitrarias Summam trecentorum florenorum polonicalium excedentes, et praeuijs probationibus in Iudi-cio Ciuili Armenicali repetendas.

Ad extremum Omnibus dissensionibus, iniurijs, praetensionibusque partium, tam Decretis Sacrae Regiae Ma-iestatis supra insertis, quam Manifestationibus, Processibus Protestationibusque partium Vbicunque et in qualicunque foro ma ad diem praesentem factis expressis, actionibusque con-iunctim et diuisim intentatis sopitis, mortificatis et an-nihilatis, Vt Partes supra positae Communitasque Nationis Armenicalis Sententiam hanc nostram arbitralem in prae-ctis controuersijs prolatam inuiolabiliter obseruent, neque in quoquam contrauenire praesumant Vadium Quingentorum Aureorum Vngaricalium per Contrauenientem ex instantia

eiuis

cuiusuis, Litis quoties succumbendum, et in casu Contrauentionis Latori et Ecclesiae Armenicali repetendum, atque per medium Deluendum Vallauimus ac interposuimus. Quicquid Vero occasione praesentis litis quandocunque inter Partes intentatum vel mutuo obiectum est, nihil debebit alterutrius honori Existimationique in quocunque foro obesse. Hac nostra Sententia arbitrali ad praemissa mediante.

Quam quidem Sententiam nostram suprascriptam arbitralem in praesentia partium superius de nominibus et cognominibus suis nominatarum publice lectam et clare promulgatam, tam Partes eaedem suprascriptae, quam Communitas Nationis Armenicalis pleno in numero congregata pro rato gratoque acceptauerunt illaque acquieuerunt, eandemque in Omnibus et singulis Punctis obseruare ac manutenere in se Successoresque suos sub Vadiis necnon suprae expressis contenti receperunt.

Nos Vero Vt haec eadem Sententia Nostra Arbitralis quo ad puncta Controuersa per Nos decisa et per Partes acceptata Robur Valoremque perpetuum obtineat, eandem pro confirmatione ad Sacram Regiam Maiestatem Dominum Dominum Clementissimum remittimus:

Caeterum Quoniam Vltra Contenta Decretorum Sacrae Regiae Maiestatis suprascriptorum in nonnullis punctis Sententiae nostrae arbitralis pleraque in Rem Nationis Armenicalis ad meliorem Ordinem ac Regimen eiusdem constituimus praescripsimusque, Ideo haec eadem puncta, bonu

188

Ordinem in se continentia maioris informationis gratia

conscripta, supremo Sacrae Regiae Maiestatis Domini Nostri

Clementissimi Arbitrio ac Iudicio submittimus. In quo

rum maiorem fidem manibus nostris praesentes Litteras nostras

subscripsimus, sigillaque propria apprimi iussimus. Actum Leo

poli in Curia Illustrissimi Domini Archi Episcopi Leopolien

Feria quinta post festum Immaculatae Conceptionis Bea

tissimae Mariae Virginis proxima Anno Domini Millesimo

Sequentesimo Quinquagesimo Septimo

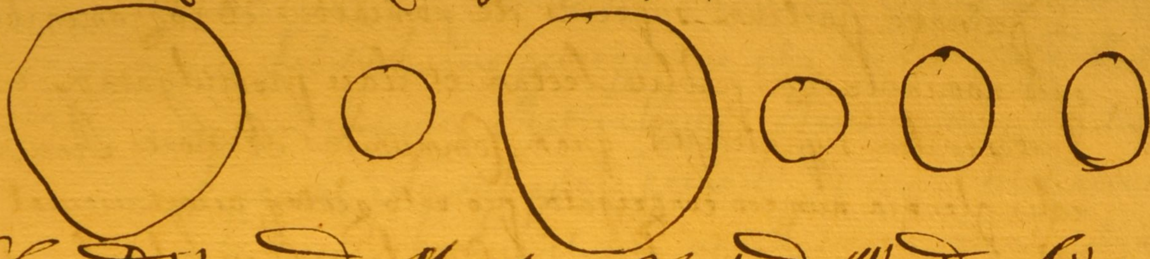

Nicol Krosnon Archiepus Leopol. | M. Ostro-rog Lad. Czatsky R. | Marhian. Wiszn. Scolast. Gniesn. | Albert Miaski Succam. Leopol. | A. Kos Carl. Secret. M.

Ivan Wydsga de Rze-cze Subiudex Ter. Leopot. mpp